

Agendapunt : Startnotitie Centrum voor Jeugd en Gezin gemeente Bergen
Voorstelnummer :
Raadsvergadering : 22 september 2009
Naam opsteller : N. Dölle
Informatie op te vragen bij : N. Dölle en/of T. Valé
Portefeuillehouders : mw. E. Trap

Onderwerp: Startnotitie Centrum voor Jeugd en Gezin gemeente Bergen

Aan de raad,

Beslispunt: - <i>Instemmen met de startnotitie Centrum voor Jeugd en Gezin gemeente Bergen 'Het gezin centraal'.</i>

1. **Waar gaat dit voorstel over?**

Met de komst van een programmaministerie voor Jeugd en Gezin heeft het kabinet duidelijk aangegeven extra aandacht te willen geven aan jeugdigen en hun (directe) omgeving. Eén van de speerpunten van het ministerie is de realisatie van een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) in elke gemeente. Dus ook in gemeente Bergen.

Gezinnen vervullen een belangrijke maatschappelijke rol. Binnen het gezin dragen ouders/verzorgers normen en waarden over aan hun kinderen. Ouders/verzorgers die hun kinderen opvoeden tot evenwichtige en zelfstandige volwassenen, die in het bezit zijn van minimaal een startkwalificatie, leveren een positieve bijdrage aan de samenleving als geheel. Om gezinnen te ondersteunen bij hun belangrijke rol, zet gemeente Bergen in op de ontwikkeling van een CJG. Hierbij zal aangesloten worden bij 'dat wat er al is'. Er is immers al veel geregeld voor gezinnen. Zo wordt de gezondheid van alle jeugdigen gecontroleerd op het consultatiebureau en bij de schoolarts en kunnen ouders/verzorgers met vragen terecht bij het opvoedsteunpunt. Ook is er, naast het basis- en voortgezet onderwijs, het peuterspeelzaal- en kinder- en jongerenwerk waar jeugdigen gestimuleerd worden in hun ontwikkeling. De kunst van het CJG is om 'dat wat er al is en goed gaat' met elkaar te verbinden. En om 'daar waar het niet goed gaat' gaten te vullen en bruggen te slaan.

Het CJG is dan ook in de eerste plaats een instrument om alle activiteiten of functies die te maken hebben met opgroeien en opvoeden te bundelen. Het CJG moet er voor zorgen dat de verschillende instellingen goed met elkaar samenwerken, zodat alle jeugdigen en alle ouders/verzorgers de ondersteuning krijgen, die nodig is.

Wettelijk kader

De Wet maatschappelijke ondersteuning en de Wet op de Jeugdzorg vormen samen de basis voor de CJG-ontwikkeling:

- Prestatieveld 2 van de Wmo betreft de 'op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders/verzorgers met problemen met opvoeden'.
- Om duidelijkheid te verschaffen over hetgeen binnen het gemeentelijk domein geregeld moet zijn om problemen bij jeugdigen te voorkomen en/of zo vroeg mogelijk te signaleren, zijn in de Wet op de Jeugdzorg vijf functies benoemd

waaraan op lokaal niveau, dus binnen de voorliggende voorzieningen, invulling moet worden gegeven: informatie en advies, signalering, toeleiding naar zorg, licht pedagogische hulp, coördinatie van zorg.

Het 'Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning en Volksgezondheid 2008-2011' vormt, naast het wettelijk kader en de door het rijk geformuleerde uitgangspunten en vereisten, de basis voor de CJG-ontwikkeling in gemeente Bergen.

In dit beleidsplan staan in het kader van prestatieveld 2 van de Wmo ondermeer de volgende maatschappelijke doelstellingen opgenomen:

- De gemeente stuurt op een sluitende ketenaanpak van jeugdigen in de leeftijd van 0 tot 19 jaar
- Problemen bij het opvoeden en opgroeien worden vroegtijdig gesignaleerd en doorgeleid naar passende ondersteuning.

Deze doelstellingen sluiten naadloos aan bij de doelstellingen van het CJG.

2. **Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij "ja" zegt?**

In 2011 moet in elke gemeente een CJG operationeel zijn. Gemeenten dragen de verantwoordelijkheid voor de inrichting van een CJG. Daarbij staat de functionaliteit voorop; niet hoe gemeenten het CJG organiseren.

Gemeenten letten er bij hun keuzes in inhoudelijke en organisatorische vormgeving van het CJG op dat hun inspanningen de volgende eindresultaten opleveren (in willekeurige volgorde):

- Het gezin staat centraal.
- Het CJG-aanbod is samenhangend, transparant en herkenbaar.
- Er is voldoende laagdrempelig aanbod opvoedingsondersteuning (voor ouders/ verzorgers) en ontwikkelingsstimulering (voor jeugdigen).
- Risicogezinnen worden vroegtijdig bereikt (preventie).
- De toegang tot begeleiding en zorg is laagdrempelig en gericht op herstel van zelfredzaamheid.
- Bij hulpverlening wordt gebruik gemaakt van mogelijkheden van het gezin(snetwerk).
- Samenwerking is verplichtend.
- In effectieve coördinatie van zorg wordt voorzien volgens het beleidsprincipe 'één gezin, één plan'.

Om de naam CJG te mogen gebruiken, moeten minimaal de volgende functies in een samenwerkingsverband worden gebundeld:

- de vijf gemeentelijke functies van prestatieveld 2 van de Wmo;
- de jeugdgezondheidszorg (het consultatiebureau en de schoolgezondheidszorg);
- de schakel tussen het CJG en Bureau Jeugdzorg;
- de schakel tussen het CJG en het basis- en voortgezet onderwijs.

Verder dient er sprake te zijn van minimaal één fysiek inlooppunt per gemeente, waar ouders/verzorgers en jeugdigen terecht kunnen voor al hun vragen op het gebied van opvoeden en opgroeien.

3. **Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?**

(meer dan één optie mogelijk)

collegebevoegdheid

raadsbevoegdheid

- opiniëren
- kaderstellend
- maatschappelijk urgent
- budgetrecht

anders nl. vul in als het anders is dan genoemde opties

4. Wie heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?

Bij het opzetten van het CJG stelt de gemeente zich op als regisseur. De instellingen die zich richten op jeugdigen en hun ouders/verzorgers zijn de acteurs. De regisseur brengt de acteurs bij elkaar, schetst de opgave en verdeelt de hoofd- en bijrollen.

De gemeente bepaalt op basis van informatie van de instellingen en belanghebbenden het CJG-beleid en stelt de beoogde maatschappelijke effecten en resultaten vast die door de gemeente gefinancierde instellingen gerealiseerd moeten worden. Jaarlijks wordt gemonitord of de beoogde effecten en resultaten zijn behaald. Op basis van deze informatie worden de uitvoering en subsidiëring eventueel aangepast c.q. bijgestuurd.

5. Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?

Het realiseren van een CJG is een wettelijke verplichting voor de gemeente. Er is wel ruimte gegeven aan gemeenten om vooral aan te sluiten bij wat er lokaal wenselijk is.

6. Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?

Zie ook bijlage 1. Plan van aanpak.

7. Welke middelen zijn met dit voorstel gemoeid?

De 'tijdelijke regeling brede doeluitkering CJG' (2008-2011), die bestemd is voor de ontwikkeling van de vijf gemeentelijke functies waaraan binnen het CJG vorm moet worden gegeven, bestaat voor gemeente Bergen uit de volgende bedragen:

	2008	2009	2010	2011	Totaal bedrag
EKD en Verwijsindex struct. Gemeentefonds*	8.500	17.000	25.500	34.000	
Totaal EKD/Verwijsindex	8.500	17.000	25.500	34.000	85.000
JGZ deel (0-19) (Rsu jgz)	330.177	311.810	311.810	311.810	
WMO deel (Motie Verhagen)	71.615	130.094	169.697	214.846	
OVA middelen**	13.082	14.388	15.677	17.147	
BDU CJG	414.874	456.292	497.184	543.803	1.912.153
deel accres BDU CJG*	25.500	51.500	77.500	103.500	258000
Totaal BDU CJG	440.374	507.792	574.684	647.303	2.170.153

* De financiering van het EKD is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van gemeenten en Rijk. In het kader van het bestuursakkoord VNG en Rijk zijn extra structurele middelen oplopend tot 20 miljoen in 2011 uitgetrokken voor het EKD en de Verwijsindex.

** Door de OVA blijven de BDU CJG-middelen waardevast in de tijd. Het percentage OVA voor het jaar 2008 is vastgesteld op 4,07%. De bijstelling is berekend op basis van het loongevoelige deel van de uitkering.

***niet geormerkt, maar is wel bedoeld voor stimulering ontwikkeling CJG in de gemeente

In de begroting van de gemeente Bergen is het JGZ deel en het WMO deel voor de ontwikkeling CJG opgenomen. Bij het opstellen van het ontwerp CJG in november 2009 wordt een meerjarenbegroting opgemaakt waarin bovenstaande bedragen (OVA middelen, EKD, deel accres) ook worden verwerkt.

Bij het ontwikkelen en implementeren van het CJG wordt uitgegaan van een budgettair neutrale operatie. Deze bedragen vallen onder de BDU CJG (FCL 67150100).

Na afloop van de stimuleringsperiode 2008-2011 is het de bedoeling dat de middelen van de brede doeluitkering structureel aan het gemeentefonds worden toegevoegd.

De besteding van de brede doeluitkering CJG wordt na afloop van ieder jaar verantwoord. Middelen die niet aan het CJG worden besteed, moeten in 2012 aan het rijk worden terugbetaald.

8. *Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?*

In artikel 7 van de Tijdelijke regeling CJG wordt het volgende bepaald (zie voor meer informatie staatscourant 15 januari 2008):

1. Het college van burgemeester en wethouders draagt er zorg voor dat:
 - a) in de loop van de periode waarvoor de brede doeluitkering wordt verstrekt voldoende gemakkelijk te bereiken fysieke inlooppunten gerealiseerd worden om jeugdigen en ouders in die gemeente toegang te verschaffen tot een centrum voor jeugd en gezin;
 - b) de centra voor jeugd en gezin herkenbaar en laagdrempelig zijn voor jeugdigen en ouders;
 - c) de afstemming jeugd en gezin gericht is op een sluitend aanbod aan jeugdigen en ouders van jeugdgezondheidszorg en maatschappelijke ondersteuning jeugd, de provinciale jeugdzorg en de zorg in en om het onderwijs;
 - d) ten behoeve van de afstemming jeugd en gezin en het geïntegreerde aanbod van jeugdgezondheidszorg en maatschappelijke ondersteuning jeugd in ieder geval samenwerking wordt gezocht met het bureau jeugdzorg, bedoeld in artikel 1, onderdeel e, van de Wet op de jeugdzorg en, indien aanwezig, de zorg- en adviesteams in het onderwijs;
 - e) de afstemming jeugd en gezin wordt neergelegd in schriftelijke sluitende afspraken, tussen de betrokken organisaties.

Bijlagen:

1. Samenvatting Centrum voor Jeugd en Gezin gemeente Bergen
2. Bijlage 1. Plan van aanpak CJG
3. Bijlage 2. Startnotitie Centrum voor Jeugd en Gezin

Bergen, 18 augustus 2009

College van Bergen

R. Groninger,
Secretaris

drs. H. Hafkamp,
burgemeester